

ქართული ენა და ლიტერატურა

1. რომელ წინადადებაშია შეცდომა?

- ა) ბიჭი მარტო დარჩა და მწარედ ატირდა.
- ბ) ვახშამი უხალისოდ გრძელდებოდა.
- გ) უნებლიედ მათი საუბარი გავიგონე.
- დ) ცხოვრება დუნედ მიედინებოდა.

2. რას ნიშნავს სიტყვათა მყარი შეხამება *ხელი შეუწყო*?

- ა) გართობას.
- ბ) დამშვიდებას.
- გ) დახმარებას.
- დ) მოწონებას.

3. რას ნიშნავს სიტყვათა მყარი შეხამება *თვალები დააწყდა*?

- ა) გაბრაზებას.
- ბ) დარდს.
- გ) მოლოდინს.
- დ) შურს.

4. *უფხო* გადატანითი მნიშვნელობით ნიშნავს:

- ა) უნიჭოს.
- ბ) უპოვარს.
- გ) უუნაროს.
- დ) უჭკუოს.

5. *ჯიუტი* ადამიანი არის:

- ა) კერპი.
- ბ) კუმტი.
- გ) უბირი.
- დ) უკმეხი.

6. რომელი სიტყვა არის *დაბურულის* სინონიმი.

- ა) უკმეხი.
- ბ) უკუნი.
- გ) უნაყოფო.
- დ) უღრანი.

7. რაც წითლად ელვარებს, არის:

- ა) კრიალა.

- ბ) ქათქათა.
- გ) ლაჟღაჟა.
- დ) ჩახჩახა.

8. გადატანითი მნიშვნელობით *უბერხელო* ნიშნავს:

- ა) უბედურს.
- ბ) უნიჭოს.
- გ) უპრინციპოს.
- დ) უხასიათოს.

9. რომელ შესიტყვებათა წყვილშია გამოყენებული *ომონიმები*?

- ა) ბატის ფრთა - თვითმფრინავის ფრთა.
- ბ) მთის წვერი - ნემსის წვერი.
- გ) ცივი მზერა - ცივი ქარი.
- დ) ღამის ბარი - ბასრი ბარი.

10. ჩამოთვლილთაგან რომელი წინადადებაა ქართულისათვის უფრო ბუნებრივი?

- ა) მერია აწარმოებს ავარიული სახლების შემოწმებას.
- ბ) მერია ახდენს ავარიული სახლების შემოწმებას.
- გ) მერიამ გადაწყვიტა ავარიული სახლების შემოწმება.
- დ) მერიის მიერ წარმოებს ავარიული სახლების შემოწმება.

11. რომელია არასწორი ფორმა?

- ა) გავთავისუფლდი.
- ბ) გავნთავისუფლდი.
- გ) განვთავისუფლდი.
- დ) განთავისუფლება.

12. რომელია არასწორი?

- ა) აცვიფრებს.
- ბ) ანცვიფრებს.
- გ) განაცვიფრებს.
- დ) განცვიფრება.

13. რომელ წინადადებაშია სინტაქსური შეცდომა?

- ა) სპორტის ამ სახეობით არაერთი მოზარდი დაინტერესდა.
- ბ) სპორტის ამ სახეობით მრავალი მოზარდი დაინტერესდა.
- გ) სპორტის ამ სახეობით სხვა მოზარდებიც დაინტერესდნენ.
- დ) სპორტის ამ სახეობით ბევრი მოზარდები დაინტერესდნენ.

14. რომელია არასწორი?

- ა) ახალ თაობას.
- ბ) ახალ თაობის.
- გ) ახალი თაობის.
- დ) ახალი თაობების.

15. რომელ წინადადებაში არ არის სწორად დასმული სასვენი ნიშანი?

- ა) სტუმარს როგორც ჩანს, ბევრი არ იცნობდა.
- ბ) სამწუხაროდ, მატარებელი ხვალ დილამდე აღარ გადიოდა.
- გ) საბედნიეროდ, ჩვენთვის საინტერესო ცნობა აღმოჩნდა მწერლის არქივში.
- დ) დედა, რასაკვირველია, გაახარა შვილის წარმატებამ.

16. რა ტიპისაა მოცემული წინადადება?

ელისო, რომელიც წყაროსთან იჯდა, მწუხარებას ეძლეოდა.

- ა) მარტივი.
- ბ) შერწყმული.
- გ) რთული თანწყობილი.
- დ) რთული ქვეწყობილი.

17. რა ტიპისაა მოცემული წინადადება:

ამ ამბავს ისმენდა გლეხი, ყავარჯენზე დაყრდნობილი.

- ა) მარტივი.
- ბ) შერწყმული.
- გ) რთული თანწყობილი.
- დ) რთული ქვეწყობილი.

18. რა ტიპისაა მოცემული წინადადება?

როცა დავითი შინ მივიდა, საღამო ხანი იყო.

- ა) მარტივი.
- ბ) შერწყმული.
- გ) რთული თანწყობილი.
- დ) რთული ქვეწყობილი.

19. რომელ წინადადებაშია შეცდომა?

I. ჩემს სოფლამდე 20 კილომეტრია. II. ჩემს სოფლამდე 20 კილომეტრია. III. ჩემს სოფლამდის 20 კილომეტრია.

- ა) მხოლოდ I-ში.
- ბ) მხოლოდ II-ში.
- გ) მხოლოდ III.
- დ) I-სა და III-ში.

20. რომელია არასწორი ფორმა?

- ა) გაუთიბავს.
- ბ) გაურეცხავს.
- გ) გაურიცხავს.
- დ) გაუცვითავს.

21. რომელი ფორმა უნდა ჩავსვათ წინადადებაში:

მათი მომავალი . . . მონდომებაზეა დამოკიდებული.

- ა) მათივე.
- ბ) მათსავე.
- გ) მათვე.
- დ) მათსვე.

22. ჩამოთვლილთაგან რომელი წინადადებაა ქართულისათვის უფრო ბუნებრივი?

- ა) მეცნიერებმა სიმინდის ახალი ჯიშის გამოყვანა აწარმოეს.
- ბ) მეცნიერებმა სიმინდის ახალი ჯიშის გამოყვანა დაიწყეს.
- გ) მეცნიერებმა სიმინდის ახალი ჯიშის გამოყვანა მოახდინეს.
- დ) მეცნიერების მიერ სიმინდის ახალი ჯიშის გამოყვანა წარმოებს.

23. რომელია სწორი ფორმა?

I. წაუსვავს. II. წაუსვამს. III. წაუსვია.

- ა) მხოლოდ I.
- ბ) მხოლოდ II.
- გ) მხოლოდ III.
- დ) I და III.

24. რომელია სწორი ფორმა?

I. შეუწყვიტავს. II. შეუწყვეტავს. III. შეუწყვეტს.

- ა) მხოლოდ I.
- ბ) მხოლოდ II.
- გ) მხოლოდ III.
- დ) II და III.

25. რომელია სწორი ფორმა?

I. გაუკრეჭია. II. გაუკრეჭავს. III. გაუკრიჭავს.

- ა) მხოლოდ I.
- ბ) მხოლოდ II.
- გ) მხოლოდ III.
- დ) I და III.

26. გარდაცვალების წინ დედოფალმა შუშანიკმა თქვა: «უკუეთუ ღირს რაიმე ვარ უკუანაისკნელი ესე მეთერთმეტე მოქმედი ვენახისაი, იყვენით ყოველნი კურთხეულ უკუნისამდე ჟამთა».

რა იგულისხმა შუშანიკმა, როდესაც თავი ვენახის მეთერთმეტე ჟამის მუშაკს შეადარა?

- ა) შუშანიკის ღვაწლი მოკრძალებულია, ამიტომ ის თავს არ მიიჩნევს ღვთიური მადლის ღირსად.
- ბ) შუშანიკის ღვაწლი მოკრძალებულია, მაგრამ ღვთიური მადლი მასაც ისევე მიენიჭება, როგორც პირველმოწამეებს.
- გ) შუშანიკის ღვაწლი ქრისტიანული სარწმუნოების წინაშე განუზომლად დიდია, ისევე, როგორც პირველმოწამეებისა.
- დ) შუშანიკის ღვაწლი ქრისტიანული სარწმუნოების წინაშე გაცილებით ნაკლებია, ვიდრე პირველმოწამეებისა.

27. გაიხსენეთ «აბო თბილელის წამება».

მაჰმადიანთა აზრით, რატომ იყო აბოს დასჯა აუცილებელი?

- ა) სხვა მაჰმადიანებს რომ არ მიეხამათ აბოსათვის.
- ბ) ქრისტიანებს აბო წმინდანად რომ არ შეერაცხათ.
- გ) ქრისტიანებს აჯანყებაზე რომ არ ეფიქრათ.
- დ) ხალხს რომ აბოს სახელიც კი აღარ ეხსენებინა.

28. გაიხსენეთ «აბო თბილელის წამება».

რომელი ფრაზიდან ჩანს, რომ ავტორი პირადად იცნობდა აბოს?

- ა) «აწ ვევედრებით ყოველნი შენსა ქრისტეს მოყვარებასა...»
- ბ) «მნებავს ქებად შენდა, ყოვლად ქებულო ქრისტეს მოწამეო...»
- გ) «სანატრელითა მით ქრისტესმიერთა სიყუარულითა შემიყუარე მე...»
- დ) «უფროის გონებისა ჩემისა აღმადლდა ქებაი სათნოებათა შენთაი...»

29. გიორგი მერჩულის თხზულებაში «გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრება» ვკითხულობთ:

«ვიდრე მოსვლამდე გრიგოლ მწყემსისა მის კეთილისა ცხოვარნი ქრისტისნი განზნულ იყვნეს სივრცესა მას უდაბნოთასა...»

ვინ იგულისხმება სიტყვაში ცხოვარნი?

- ა) ბერები
- ბ) ეპისკოპოსები
- გ) ქართველები
- დ) ქრისტიანები

30. **რის საფუძველზე დაწერა გიორგი მერჩულემ თავისი თხზულება «გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრება»?**

- ა) არსენ კათალიკოსისა და ეფრემ მაწყვერელის მონათხრობის საფუძველზე.
- ბ) გრიგოლის მოწაფეთა და მოწაფეთა მოწაფეების მონათხრობის საფუძველზე.
- გ) დედა ეფემიასა და აშოტ კურაპალატის ვაჟების მონათხრობის საფუძველზე.
- დ) პირადი ურთიერთობისა და თავად გრიგოლის მონათხრობის საფუძველზე.

31. გაიხსენეთ «ვეფხისტყაოსანი».

რატომ თვლიდა ტარიელი, რომ უსამართლო იყო ფარსადანის გადაწყვეტილება - ინდოეთის ტახტზე ხვარაზმშას ძე მოეწვია?

- ა) ფარსადანი სარიდანს დაჰპირდა, შენს ვაჟიშვილს ინდოეთის მეშვიდე სამეფოს გადავცემო.
- ბ) ფარსადანი სარიდანს დაჰპირდა, შენს ვაჟიშვილს ინდოეთის მთავარსარდლობას ვუბოძებო.
- გ) ფარსადანი სარიდანს დაჰპირდა, შენს ვაჟიშვილს ტახტის მემკვიდრედ გავზრდიო.
- დ) ფარსადანი სარიდანს დაჰპირდა, შენს ვაჟიშვილს ჩემს ქალიშვილს მივათხოვებო.

32. გაიხსენეთ «ვეფხისტყაოსანი».

რატომ თვლიდა ნესტანი, რომ ტარიელმა მისთვის მიცემულ ფიცს უღალატა?

- ა) ტარიელი ესწრებოდა თათბირს ნესტანის გათხოვების თაობაზე და თქვა, ინდოეთის მეშვიდე სამეფოს არ დავთმობო.
- ბ) ტარიელი ესწრებოდა თათბირს ნესტანის გათხოვების თაობაზე და მეფეს შეიარაღებული წინააღმდეგობით დაემუქრა.
- გ) ტარიელი ესწრებოდა თათბირს ნესტანის გათხოვების თაობაზე და მეფეს ხვარაზმშას ვაჟის ჩამოყვანა ურჩია.
- დ) ტარიელი ესწრებოდა თათბირს ნესტანის გათხოვების თაობაზე და მეფისათვის წინააღმდეგობა არ გაუწევია.

33. გაიხსენეთ «ვეფხისტყაოსანი».

რა მოსთხოვა ავთანდილმა ვაჭრებს იმის შემდეგ, რაც მეკობრეები დაამარცხა და მათ გზა გაუხსნა?

- ა) დაემალათ, რომ არაბთა ჯარის სარდალი იყო და ვაჭარის ტანსაცმელი მიეცათ.
- ბ) დაემალათ, რომ თინათინის მიჯნური იყო და ფატმანთან მიეყვანათ.
- გ) დაემალათ, რომ რაინდი იყო და ერთ-ერთ რიგით ვაჭრად გამოეცხადებინათ.
- დ) დაემალათ, რომ რაინდი იყო და ვაჭართუხუცესად გამოეცხადებინათ.

34. გაიხსენეთ დავით გურამიშვილის ლექსი «სწავლა მოსწავლეთა».

როდის გაიხარებს მევენახე («მწიდნავი»)?

- ა) როდესაც ვენახს გასხლავს.
- ბ) როდესაც მოსავალს მოიწევს.
- გ) როდესაც ყურძენს დაწურავს.
- დ) როდესაც შრომას შეიმსუბუქებს.

35. ნიკოლოზ ბარათაშვილის ლექსში «ფიქრნი მტკვრის პირას» ვკითხულობთ:

«თუნდ კეთილ მეფე როდის არის მოსვენებული?
მისი სიცოცხლე - ზრუნვა, შრომა და ცდა ქებული,
მისი ფიქრია, თუ ვით უკეთ მან უპატრონოს
თავის მამულსა, თვისთა შვილთა, რომ შემდგომსა დროს
არ მისცეს წყევით თვის სახელი შთამომავლობას!..»

რა არის «კეთილი მეფის» საზრუნავი?

- ა) სახელის მოხვეჭა.

- ბ) სიკეთის მოხვეჭა.
- გ) სიმდიდრის მოხვეჭა.
- დ) ძალაუფლების მოხვეჭა.

36. გაიხსენეთ ილია ჭავჭავაძის ლექსი «პოეტი».

რომელ სტრიქონში ჩანს, რომ ილიას გაცნობიერებული ჰქონდა თავისი საგანგებო დანიშნულება?

- ა) «მისთვის არ ვმღერ, რომ ვიმღერო».
- ბ) «ვით ფრინველმა გარეგანმა».
- გ) «არა მარტო ტკბილ ხმათათვის».
- დ) «გამომგზავნა ქვეყნად ცამა».

37. ილია ჭავჭავაძის ლექსში «ჩემო კალამო» ვკითხულობთ:

*«ჩემო კალამო, ჩემო კარგო, რად გვინდა ტაში?
რასაც ვმსახურებთ, მას ერთგულად კვლავ ვემსახუროთ,
ჩვენ წმინდა სიტყვა უშიშარად მოვფინოთ ხალხში
ბოროტთ საკლავად, - მათ სულთ-ხდომის სეირს ვუყუროთ».*

რა თვისება უნდა ახასიათებდეს, ამ სტროფის მიხედვით, პოეტს?

- ა) გამბედაობა.
- ბ) მიმტევებლობა.
- გ) ნიჭი.
- დ) სიმკაცრე.

38. გაიხსენეთ ვაჟა-ფშაველას პოემა «აღუდა ქეთელაური».

ხევსურებმა უთხრეს ალუდას: «წესი არ არის მტრის მოკვლა, თუ ხელ არ მასჭერ დანიტა».

რა უპასუხა ალუდამ თანასოფლელებს?

- ა) «ვაი ეგეთას სამართალს».
- ბ) «ნუ იტყვით ვაჟკაცის აუგს».
- გ) «რად სწყრებიან ხევსურნი».
- დ) «საქმე მოგირთავ ავადა».

39. გაიხსენეთ ვაჟა-ფშაველას პოემა «სტუმარ-მასპინძელი».

რა მოიმოქმედეს პირველ რიგში ქისტებმა, როდესაც ზვიადაურის სოფელში ყოფნის ამბავი შეიტყვეს?

- ა) გაგზავნეს ჯოყოლასთან მზვერავი.
- ბ) ზვიადაური სასაფლაოზე წაიყვანეს.
- გ) მივარდნენ ზვიადაურის შესაპყრობად.
- დ) ჯოყოლას ხელ-ფეხი შეუკრეს.

40. გაიხსენეთ ვაჟა-ფშაველას პოემა «სტუმარ-მასპინძელი».

თვითმკვლელობის წინ აღაზა ფიქრობდა, რომ მან და მისმა ქმარმა ქისტებს შესცოდეს.

რაში ადანაშაულებდა აღაზა საკუთარ თავს?

- ა) ზვიადაურის დატირებაში.

- ბ) სამშობლოს დალატში.
- გ) ჯოყოლას მოტყუებაში.
- დ) ჯოყოლას დალატში.

41. გაიხსენეთ ვაჟა-ფშაველას პოემა «ბახტრიონი».
რა შესთავაზა კვირიამ ლელას?

- ა) დაბრუნებულიყო სახლში მამის საპატრონოდ.
- ბ) მოტყუებით შეეღწიათ ბახტრიონის ციხეში.
- გ) ქართველთა ლაშქარს ადევნებოდნენ უკან.
- დ) ყეენისათვის ძვირფასი საჩუქარი მიერთმიათ.

42. დავით კლდიაშვილის მოთხრობაში «სამანიშვილის დედინაცვალი» სალობერიძეებთან სტუმრობისას კირილემ მიმართა ჯიმშერს:

«- ძალიან არ წუხს!.. ერთ უშვილო დედაბერს დეეებს სადედინაცვლოდ და მითხარით, ჩემგან რა შეწუხება მიჰყენებია... დავდევ უკან მეძებარვით!.. ეგებ, ბიძია, გეგულებოდეს სადმე უშვილო დედაბერი და ამ ყმაწვილს გული დოუშოშმინო!..»

რა დამოკიდებულებას ამჟღავნებს კირილე პლატონის მიმართ?

- ა) კირილე ამხიარულებს პლატონს.
- ბ) კირილე დასცინის პლატონს.
- გ) კირილე ზრუნავს პლატონზე.
- დ) კირილე თანაუგრძნობს პლატონს.

43. ლეო ქიაჩელის მოთხრობაში «ჰაკი აძმა» ვკითხულობთ:

«უჯუმ ემხას სისხლიანი ეპიზოდებით აღსავსე ცხოვრებაში პირველი შემთხვევა იყო, როცა მას მტერთან სამკვდრო-სასიცოცხლო შებმა მოუხდა ისე, რომ თავისი ერთგული მიძიშვილი ჰაკი აძმა გვერდით არ ჰყავდა. ამიტომ ეგონა, თითქოს ეს ყოფილიყო იმის მიზეზი, რომ გულში გადარჩენის მტკიცე რწმენა არ ჰქონდა...»

რა გრძნობა დაეუფლა უჯუმ ემხას?

- ა) აფორიაქდა.
- ბ) გაბრაზდა.
- გ) განაწყენდა.
- დ) განცვიფრდა.

44. მიხეილ ჯავახიშვილის რომანში «ჯაყოს ხიზნები» ვკითხულობთ:

«ჯაყო თეიმურაზის მამულს გარს უვლიდა და, ვითარცა უპატრონო ქონებისა და თავისი ნაოფლარის კანონიერი მემკვიდრე, გააფთრებული გაჰკვიოდა: - ჩემია! ჩემია!»

ჯაყოს რა თვისება ჩანს ამ მონაკვეთში?

- ა) მოკრძალება.
- ბ) მომხვეჭელობა.
- გ) უპრინციპობა.
- დ) უსაქმურობა.

**45. გაიხსენეთ ნიკო ლორთქიფანიძის მოთხრობა «შელოცვა რადიოთი».
რის გამო დაუთმო ბრომლეის თავისი ინდოელი მსახური ჰექსლიმ?**

- ა) ბრომლეიმ დიდი თანხა შესთავაზა ჰექსლიის.
- ბ) ბრომლეიმ ჰექსლიის აქციების ყიდვა გადაწყვიტა.
- გ) მსახურს სურდა ბრომლეისთან დარჩენა უკეთესი ანაზღაურების გამო.
- დ) მსახურს ჰექსლიისთან სამსახური აღარ სურდა.

**46. გაიხსენეთ კონსტანტინე გამსახურდიას რომანი «დიდოსტატის მარჯვენა».
რომელი ისტორიული რეალობა განაპირობებდა იმას, რომ «ამ მაგალითით დაშინებული ტფილისელი ამირაც გატვრინული იყო»?**

- ა) ბერძენთა კეისართან მტკიცე ზავი შეიკრა.
- ბ) მრავალგზის გვემული განძელი ფადლონი ხარკს აძლევდა მეფეს.
- გ) სარკინოზები ჯერ კიდევ ბოგინობდნენ შურის ციხეში.
- დ) წლის მიწურულამდის მშვიდობა სუფევდა საერისთავოებში.

**47. გაიხსენეთ კონსტანტინე გამსახურდიას რომანი «დიდოსტატის მარჯვენა».
რატომ არ დაიცვა არსაკიმე კათალიკოსმა მეფის სასჯელისაგან?**

- ა) გაიგო, რომ არსაკიმე ფხოველთა ამბოხში მონაწილეობდა.
- ბ) გაიგო, რომ კოლონკელიძის ასული უყვარდა დიდოსტატს.
- გ) გაიგო, რომ მკრეხელური სურათი დაეხატა დიდოსტატს.
- დ) გაიგო, რომ სვეტიცხოველი არ მოსწონდათ ბიზანტიელ ოსტატებს.

**48. გაიხსენეთ გურამ დოჩანაშვილის მოთხრობა «კაცი, რომელსაც ლიტერატურა ძლიერ უყვარდა».
რისთვის არის საჭირო, ვასიკო კეჭერაძის აზრით, «კარცერ-ლუქსები»?**

- ა) ახალგაზრდობას გართობის საშუალება მიეცეს.
- ბ) ახალგაზრდობას ლიტერატურის კითხვა შეუყვარდეს.
- გ) ახალგაზრდობას მეცნიერული ინფორმაცია მიეწოდოს.
- დ) ახალგაზრდობას ცხოვრების ინტერესი გაუჩნდეს.

**49. გაიხსენეთ გურამ დოჩანაშვილის მოთხრობა «კაცი, რომელსაც ლიტერატურა ძლიერ უყვარდა».
რატომ თვლის ვასიკო კეჭერაძე, რომ თამაზი «მისალოცი ადამიანია»?**

- ა) წინ ელის შედეგის პირველად წაკითხვის სიამოვნება.
- ბ) წინ ელის პირველი სიყვარულის ბედნიერებით ტკბობა.
- გ) წინ ელის მრავალი ეგზოტიკური ქვეყნის ნახვა.
- დ) წინ ელის სწრაფი და წარმატებული კარიერა.

**50. გაიხსენეთ გურამ დოჩანაშვილის მოთხრობა «კაცი, რომელსაც ლიტერატურა ძლიერ უყვარდა».
რა საერთო აქვს ღვინის სმასა და კითხვას, ვასიკო კეჭერაძის აზრით?**

- ა) ორივე ბედნიერების განცდას ანიჭებს ადამიანს.
- ბ) ორივე ერთნაირად აბრუებს ადამიანის გონებას.
- გ) ორივეს ერთნაირად შეიძლება მიეჯაჭვოს პიროვნება.
- დ) ორივეს პიროვნული თავისუფლებისაკენ მივყავართ.

სწორი პასუხები

1.---- გ)	2.---- გ)	3.---- გ)	4.---- გ)	5.----- ა)	6.--- დ)	7.---- გ)	8.---- გ)	9. --- დ)	10.--- გ)
11.--- ბ)	12.--- ბ)	13.-- დ)	14.--- ბ)	15.--- ა)	16.-- დ)	17.--- ა)	18.-- დ)	19.--- ბ)	20.-- დ)
21.--- ბ)	22.--- ბ)	23.--- ბ)	24.--- გ)	25.--- ა)	26.--- ბ)	27.--- ა)	28.--- გ)	29.--- ა)	30.--- ბ)
31.--- გ)	32.-- დ)	33.-- დ)	34.--- ბ)	35.--- ა)	36.-- დ)	37.--- ა)	38.--- ა)	39.--- ა)	40.--- ა)
41.--- ბ)	42.--- ბ)	43.--- ა)	44.--- ბ)	45.--- ა)	46.--- ბ)	47.--- გ)	48.--- ბ)	49.--- ა)	50.-- დ)